

KLAGANDE

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

MOTPART

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommuns beslut den 26 april 2022

SAKEN

Avlösarservice i hemmet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar yrkandet om att [REDACTED] ska beviljas tio extra timmar avlösarservice till dess att han får tillgång till ytterligare dygn på korttidsboende.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i övrigt.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun (förbundet) beslutade den 26 april 2022 att avslå [REDACTED] ansökan om utökad avlösarservice i hemmet med motiveringen att behovet är tillgodosett.

[REDACTED] yrkar att han ska beviljas avlösarservice i hemmet med 16,5 timmar per vecka samt 10 extra timmar per vecka till dess att han får tillgång till ytterligare dygn på korttidsboendet. Han har i dag avlösarservice med 35 timmar per månad som fördelas med 4,5 timmar på tisdagar, 2,5 timmar på onsdagar, 3,5 timmar på torsdagar samt en helgdag i veckan med 6 timmar. Dessa dagar har även hans tvillingbror haft avlösning varför timmarna sammanlagt har varit tillräckligt. Avlösaren har vid avlösartillfället haft hand om båda barnen. [REDACTED] har således haft 70 timmar i månaden med en halv avlösare. När han och hans bror har en varsin avlösare har han haft avlösarservice på tisdagar 4,5 timmar, torsdagar 2,5 timmar och en helgdag per månad med 6 timmar. Det är en markant försämring i nivå. Att ansökan om utökad avlösarservice görs med anledning av att han med åldern blivit starkare, snabbare och listigare och att tidigare omfattning av avlösarservice inte anses tillräcklig är felaktigt. Ansökan gäller att få behålla nivån på avlösarservicen så som den var innan de hade en avlösare per barn, vilket också kommunicerats med handläggare. Ansökan innebär inte heller att han tillbringar mindre tid med sin familj, det gör däremot avslaget på ansökan. Konsekvensen blir att [REDACTED] behöver tillbringa betydligt fler timmar på fritids då båda hans föräldrar förvärvsarbetar. Såväl hans läkare som skola intygar att han inte mår bra av att gå fler timmar på fritids. Det kan inte anses vara förenligt med hans bästa att hans rutiner drastiskt ändras och hans familjs möjlighet till vila och återhämtning kraftigt försämras. Beslutet anger ingen grund till avslaget på ansökan om extra timmar fram till att beslutet om extra kortisdagar kan verkställas, tiden mellan ansökan och verkställighet uppgår till cirka tio månader. Till stöd för talan ges intyg från läkare och skolan in.

Förbundet har inte funnit skäl att ändra beslutet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för förvaltningsrättens prövning m.m.

I målet är ostridigt att [REDACTED], som har en funktionsnedsättning, tillhör den personkrets som omfattas av 1 § LSS och att han därmed har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § LSS om han har ett behov av det för att tillförsäkras goda levnadsvillkor och om behovet inte tillgodoses på annat sätt.

Av handlingarna i målet framkommer att [REDACTED] vid tidpunkten för det överklagade beslutet var beviljad avlösarservice med en omfattning om 35 timmar per månad. Vidare framkommer att [REDACTED] var beviljad korttidsvistelse utanför det egna hemmet i omfattningen sju dygn per månad. Det framkommer även av handlingarna att [REDACTED] ansökt om och kommer att meddelas beslut om korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet samt beslut om utökade dygn för vistelse på korttidshem. Vid tidpunkten för det överklagade beslutet var dock beslut rörande detta inte fattat. Det aktuella överklagade beslutet omfattar dessutom endast ansökan om utökning av avlösarservice. Förvaltningsrättens prövning omfattar därför endast frågan om [REDACTED] är tillförsäkrad goda levnadsvillkor genom den av nämnden tidigare beviljade omfattningen av insatsen avlösarservice i hemmet. Yrkandet om att [REDACTED] ska beviljas avlösarservice med 10 extra timmar i veckan fram till dess att han får tillgång till ytterligare dygn på korttidsboende ska därför avvisas.

Föräldrar till funktionshindrade barn behöver ofta hjälp med avlösning för att kunna koppla av eller för att genomföra aktiviteter som barnet inte deltar i.

Likaså kan avlösning vara en förutsättning för att föräldrarna skall kunna ägna sig åt det funktionshindrade barnets syskon eller för att kunna resa bort (prop. 1992/93:159 s. 76).

En förutsättning för att insatsen avlösarservice i hemmet ska beviljas är att behovet inte tillgodoses på annat sätt, t.ex. genom en förälders ansvar enligt föräldrabalken för den normala vårdsnaden av ett barn. Vid bedömningen av föräldraansvarets omfattning ska en jämförelse göras med vilket behov av hjälp och stöd ett barn i samma ålder utan funktionshinder har (prop. 1992/93:159 s. 172). Föräldraansvaret sträcker sig dock längre än att tillgodose behovet hos ett genomsnittligt utvecklat barn eftersom variationen av vad som kan anses normalt är betydande. Endast sådant hjälpbehov som går utöver vad som är normalt för ett barn i samma ålder ska läggas till grund för bedömningen (jfr rättsfallet RÅ 2010 ref. 17).

Frågan i målet är därmed om [REDACTED] är tillförsäkrad goda levnadsvillkor genom den av nämnden beviljade omfattningen av insatsen avlösarservice i hemmet om 35 timmar per månad eller om han har behov av ytterligare timmar.

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen i målet framgår bl.a. följande. [REDACTED] har till följd av sina funktionsnedsättningar behov av omfattande stöd och hjälp för att bibehålla och utveckla sina förmågor, behov av ständig tillsyn inkluderat förebyggande insatser som hindrar honom från att utsätta sig själv eller andra för faror. Han har bl.a. stora kommunikationssvårigheter och behöver påminnelser och handgriplig hjälp med exempelvis personlig vård och att klä sig.

Av handlingarna i målet framgår att [REDACTED] bor tillsammans med sina föräldrar, sin äldre bror och sin tvillingbror. Vidare framgår att han har ett

hjälpbehov som går utöver vad som är normalt för ett barn i hans ålder. Föräldrarna har därför ett behov av avlastning i omvårdnaden av honom.

Med beaktande av vad som framkommit om [REDACTED] behov anser förvaltningsrätten att den omfattning av insatsen avlösarservice i hemmet om 35 timmar per månad som nämnden sedan tidigare beviljat ger föräldrarna möjlighet till avlastning och återhämtning. Insatsen ger även föräldrarna tid till omsorg om [REDACTED] bröder.

Mot bakgrund av vad som framkommit i utredningen och med hänsyn till ändamålet med insatsen avlösarservice i hemmet, finner förvaltningsrätten vid en sammanvägd bedömning att det i målet inte gjorts sannolikt att [REDACTED] har behov av ytterligare avlösarservice i hemmet enligt LSS för att tillförsäkras goda levnadsvillkor. Vad [REDACTED] anfört om att den avlösarservice som han själv respektive hans tvillingbror beviljats tidigare förlagts på ett sådant sätt att avlösarservicen använts gemensamt för tvillingbröderna för att betydligt öka antalet timmar som föräldrarna varit avlösta, föranleder inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Eva Frånlund Althin
rådman

Nämndemännen Berit Jansson, Mats Jennische och Anders Rydell har deltagit i avgörandet.

Målet har beretts av föredragande juristen Annica Broberg.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.